

Regler for forholdet mellom oppgjørsbanker for nivå 2 og NICS

Fastsatt 10.11.2011 av styret i NICS Operatørkontor etter behandling i Bransjestyre bank og betalingsformidling i FNO Servicekontor 04.11.2011. Sist endret 24.11.2014

1. Definisjoner:

- NICS: Norwegian Interbank Clearing System, bankenes felles avregningssystem.
- NICS Drift: Den enhet som NICS Operatørkontor har utpekt til å forestå driften av NICS (p.t. Nets Norge Infrastruktur AS).
- NICS Online: Informasjons- og meldingssystem for banker som deltar i NICS.
- NICS Operatørkontor: Konesjonsinnehaver for NICS etter lov om betalingssystemer kapittel 2.
- Nivå 1 bank: Bank som deltar i NICS med oppgjør over egen konto i Norges Bank.
- Nivå 2 bank: Bank som deltar i NICS med oppgjør gjennom en bank på nivå 1.
- Oppgjørsbank: Bank som forestår oppgjør for bank på nivå 2.
- Underliggende bank: Bank på nivå 2 som gjør opp gjennom en (bestemt) oppgjørsbank.
- Register: Register ført av NICS Drift der alle banker med tilgang til NICS er innført. Registeret inneholder bl.a. opplysninger om den enkelte banks plassering i oppgjørshierarkiet.
- Døgnskille: Tidspunktet i NICS for overgang fra et avregningsdøgn til det neste avregningsdøgn.
- NBO: Norges Banks Oppgjørssystem.
- NICS Netto: Multilateral nettoavregning av innsendte transaksjoner i BOLS format og transaksjoner i NIBE og SWIFT format under en gitt beløpsgrense¹.
- CAP: Ramme fastsatt av oppgjørsbank for en underliggende banks akkumulerte netto debetposisjon i NICS Netto gjennom et avregningsdøgn.

2. Hensikt med reglene

Disse regler fastsetter bestemmelser om oppgjørsbankers rettigheter og forpliktelser i forholdet til NICS i relasjon til underliggende banker.

Gjennom disse reglers bestemmelser om CAP kan oppgjørsbanker kontrollere sin oppgjørsforpliktelse for underliggende banker. Reglene fastsetter vilkår for oppgjørsbankens innmelding og bruk av CAP og nedfeller handlingsmønstre ved overskridelse av CAP.

Disse regler fastlegger også rettigheter og plikter for oppgjørsbanker ved:

- Etablering av oppgjørstjenester for ny nivå 2 bank
- Nivå 2 banks skifte av oppgjørsbank
- Oppgjørsbankers suspensjon av nivå 2 bank
- Offentlig administrasjon i nivå 2 bank
- Styrt avvikling av nivå 2 bank

---

¹ Beløpsgrensen gjelder ikke for banker på nivå 2.

3. Avtaler mellom oppgjørsbank og underliggende bank

Oppgjørsbank og underliggende bank står fritt til å avtale betingelser seg i mellom for gjennomføring av oppgjøret på nivå 2. Slike avtaler må likevel vike ved eventuell konflikt med disse regler.

4. Deltagelse i NICS på nivå 2 og innmelding av CAP

Deltagelse i NICS godkjennes av NICS Operatørkontor. Før Operatørkontoret kan godkjenne deltagelse for en bank på nivå 2, skal oppgjørsbanken overfor Operatørkontoret bekrefte nivå 2 bankens opplysninger om oppgjørsbank. I punkt 11.1 er det gitt nærmere bestemmelser om innmelding av nivå 2 bank i registeret.

Alle banker på nivå 2 i NICS skal være omfattet av CAP. Oppgjørsbanken skal via NICS Online melde inn CAP for hver underliggende bank. Oppgjørsbanken kan via NICS Online endre CAP for underliggende bank etter bestemmelsene i punkt 8.

5. Transaksjoner fra/til underliggende bank

Underliggende bank besørger og er selv ansvarlig for transaksjoner den sender til NICS. Videre besørger underliggende bank selv mottak av transaksjoner fra NICS og den videre behandling av disse transaksjoner i eget system.

6. Oversendelse av oppgjørsposter til oppgjørsbank

Før NICS Netto sendes til NBO for oppgjør kontrollerer NICS Drift at nettoposisjonene for nivå 2 banker ligger innenfor respektive nivå 2 bankers CAP. Etter at NICS Drift har mottatt kvittering fra NBO for gjennomført oppgjør for NICS Netto, og samtidig med at NICS Drift sender ut konteringsdata for transaksjoner som inngikk i oppgjøret, skal NICS Drift sende konteringsdata til oppgjørsbanken for bokføring på underliggende banks oppgjørskonto hos oppgjørsbanken.

7. Oppgjør fra underliggende bank til andre banker

Oppgjørsbank er forpliktet til å gi oppgjør til andre banker for alle transaksjoner i NICS til/fra egne underliggende banker. Som underliggende bank regnes de banker som i registeret er registrert som underliggende banker på det tidspunkt transaksjonen anses mottatt i NICS².

Oppgjørsbankens beløpsmessige oppgjørsforpliktelse for en underliggende bank er, med unntak av situasjoner beskrevet i punkt 9.4, begrenset til den CAP som oppgjørsbanken har meldt inn til NICS Drift, jf punkt 4.

8. Nærmere om CAP og oppgjørsbankens fastsettelse av CAP

CAP gjelder for underliggende banks akkumulerte nettoposisjon gjennom et avregningsdøgn. Grensen for underliggende banks nettoposisjon i en avregning justeres derfor tilsvarende nivå 2 bankens nettoposisjon i forutgående NICS Netto innen samme avregningsdøgn.

---

² Tidspunkt for når transaksjoner anses mottatt i NICS er regulert i Regler for avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Interbank Clearing System (NICS), punkt 2.

CAP fastsettes av oppgjørsbank. Ved fastsettelse av CAP skal oppgjørsbank, utover kontroll- og risikomessige vurderinger, legge vekt på at betalingsoppgjørene for underliggende bank blir gjennomført i normale situasjoner.

Opgjørsbanken kan ikke gjennom avregningsdøgnet sette CAP for en underliggende bank lavere enn den CAP som var gjeldende ved avregningsdøgnets begynnelse³. Oppgjørsbanken kan kun redusere CAP med virkning fra og med neste avregningsdøgn.

Opgjørsbanken kan gjennom avregningsdøgnet øke CAP for en underliggende bank. Ny økt CAP vil bli gjort gjeldende for fremtidige avregningsdøgn, med mindre oppgjørsbanken melder inn ny CAP etter bestemmelsen ovenfor.

Nivå 2 bankens nettoposisjon i forhold til CAP vil løpende bli oppdatert i NICS Online. Oppgjørsbanken vil få slik informasjon for alle sine underliggende banker.

9. Nærmere om handlinger ved overskridelse av CAP

9.1 Handlinger ved overskridelse av CAP i Morgenavregningen for NICS Netto

Dersom en underliggende bank straks etter innleveringsfristen for transaksjoner som skal inngå i første daglige oppgjør for NICS Netto (Morgenoppgjøret) har overskredet sin CAP, skal NICS Drift straks beregne ny NICS Netto uten transaksjoner til/fra den underliggende bank som overskred sin CAP og sende denne nye NICS Netto til NBO. Transaksjoner til/fra denne underliggende bank, både nye transaksjoner og de som ble tatt ut av Morgenoppgjøret for NICS Netto, vil inngå i påfølgende NICS Netto.

NICS Drift skal informere alle banker via NICS Online om at en nivå 2 bank har overskredet sin CAP. Varselet skal ikke angi den aktuelle nivå 2 bank. NICS Drift skal sende informasjon med tilsvarende innhold til Norges Bank (som operatør av NBO). NICS Drift skal sende varsel til NICS Operatørkontor med tilsvarende innhold og angivelse av banken.

9.2 Handlinger ved overskridelse av CAP i en mellomavregning⁴ for NICS Netto

Ved overskridelse av CAP straks etter innleveringsfristen for transaksjoner som skal inngå et mellomoppgjør for NICS Netto, skal NICS Drift varsle alle banker via NICS Online om at oversendelsen av NICS Netto til NBO kan bli forsinket som følge av at en nivå 2 bank har overskredet sin CAP. Varselet skal ikke angi den aktuelle nivå 2 bank. NICS Drift skal sende varsel med tilsvarende innhold til NICS Operatørkontor og Norges Bank (som operatør av NBO).

Videre skal NICS Drift holde tilbake oversendelsen av NICS Netto til NBO i inntil 15 minutter. Innenfor disse 15 minuttene må oppgjørsbanken ta stilling til om underliggende banks CAP skal økes og eventuelt melde inn slik økning til NICS via NICS

---

³ I relasjon til fastsettelse av CAP regnes kl 18.00 som døgnskille.

⁴ Alle grunnlag for oppgjør av NICS Netto gjennom dagen med unntak av første daglige oppgjørgrunnlag (Morgenavregningen) og siste daglige oppgjørgrunnlag (Sluttavregningen).

Online. NICS Drift sender NICS Netto til NBO for oppgjør umiddelbart etter at oppgjørsbanken har meldt inn tilstrekkelig CAP.

Dersom oppgjørsbank innen fristen på 15 minutter:

- melder til NICS Drift at den ikke vil øke underliggende banks CAP, eller
- via NICS Online ikke melder inn tilstrekkelig CAP for underliggende bank, skal NICS Drift sette den underliggende bank i status "Overskredet CAP". NICS Drift skal da beregne ny NICS Netto uten transaksjoner til/fra underliggende bank med status "Overskredet CAP"⁵ og sende denne nye NICS Netto til NBO. Når NICS Netto er gjort opp, oppheves underliggende banks status "Overskredet CAP" og alle transaksjoner til/fra denne underliggende bank, både nye transaksjoner og de som ble tatt ut av oppgjort NICS Netto, inngår i påfølgende NICS Netto.

Opgjørsbank for underliggende bank som fikk status "Overskredet CAP" skal sende melding til NICS Operatørkontor med angivelse av den underliggende banken.

9.3 Handlinger ved overskridelse av CAP i Sluttavregningen for NICS Netto

Ved overskridelse av CAP straks etter innleveringsfristen for transaksjoner som skal inngå i Sluttoppgjøret for NICS Netto, skal NICS Drift sende varsel til alle banker, NICS Operatørkontor og Norges Bank (som operatør av NBO) som angitt i punkt 9.2, første avsnitt.

NICS Drift og oppgjørsbank skal gjennomføre handlinger som fremgår av punkt 9.2 andre avsnitt, men med en tidsfrist på 30 minutter.

Dersom oppgjørsbank innen fristen på 30 minutter:

- melder til NICS Drift at den ikke vil øke underliggende banks CAP eller
- via NICS Online ikke melder inn tilstrekkelig CAP for underliggende bank, skal NICS Drift sette den underliggende bank i status "Midlertidig Sperret Nivå 2" og beregne ny NICS Netto uten transaksjoner til/fra underliggende bank med slik status. Straks ny NICS Netto er beregnet, skal NICS Drift sende denne til NBO.

Transaksjoner til/fra underliggende bank som har status "Midlertidig Sperret Nivå 2" skal ikke inngå i beregning av NICS Netto som sendes til NBO.

Når oppgjørsbank er kjent med at underliggende bank vil få status "Midlertidig Sperret Nivå 2" skal oppgjørsbanken:

- Enten gi melding om suspensjon av den underliggende bank i tråd med bestemmelsene i punkt 11.3, første avsnitt. NICS Operatørkontor skal da utføre de handlinger som er angitt i 11.3, fjerde avsnitt.
- Eller, straks etter at oppgjøret for Sluttavregningen er gjennomført, gi NICS Drift melding om å oppheve "Midlertidig Sperre Nivå 2" og samtidig bekrefte overfor NICS Operatørkontor at underliggende banks CAP for neste avregningsdøgn vil være tilstrekkelig for å dekke underliggende banks posisjon i neste døgns Morgenavregning

---

⁵ Den tekniske funksjon for Midlertidig Sperret benyttes.

i NICS Netto⁶.

9.4 Overskridelse av CAP i andre nivå 2 banker som følge av utelukkelse av transaksjoner til/fra bank som har overskredet CAP

Når ny NICS Netto beregnes som følge av at en nivå 2 bank har overskredet sin CAP vil generelt alle andre deltagende bankers posisjoner endres. Ny beregning av NICS Netto etter bestemmelsen i 9.1, 9.2 og 9.3 kan derfor føre til at andre nivå 2 banker overskrider sin CAP, selv om disse nivå 2 banker lå innenfor CAP i den opprinnelige beregning av NICS Netto. Ved slik overskridelse av CAP i ny beregnet NICS Netto begrenses ikke oppgjørsbankens oppgjørsforpliktelse til den CAP som er meldt inn for disse andre nivå 2 banker. I slike tilfeller plikter oppgjørsbank å gi oppgjør for slike andre underliggende bankers posisjoner i den NICS Netto som blir sendt til NBO for oppgjør.

Opgjørsbankens oppgjørsforpliktelse etter foregående avsnitt gjelder uavhengig av om nivå 2 banken(e) som overskred sin CAP og utløste beregning av ny NICS Netto var egen eller en annen oppgjørsbanks underliggende bank.

10. Sanksjoner ved overskridelse av CAP

Sanksjoner i form av gebyrer rettes mot oppgjørsbank og utløses av at en underliggende bank får status "Overskredet CAP" i et mellomoppgjør eller "Midlertidig Sperret Nivå 2" i siste daglige NICS Netto.

Gebyrene for utløsning av status "Overskredet CAP" er som følger⁷:

1. gangs utløsning:	kr	15.000
2. gangs utløsning:	kr	30.000
3. gangs og følgende utløsning:	kr	40.000

Gebyret gjelder for en og samme underliggende bank⁸. Dersom flere underliggende banker samtidig får status "Overskredet CAP" ilegges gebyret for hver enkelt av de underliggende banker. Dette gjelder også om slike underliggende banker har samme oppgjørsbank.

Hvis en og samme underliggende bank i løpet av en periode på 12 måneder ikke blir satt i status "Overskredet CAP", regnes førstkommende status "Overskredet CAP" som 1. gangs utløsning.

Gebyret for "Midlertidig Sperret Nivå 2" som følge av overskredet CAP i siste daglige NICS Netto er kr 60.000⁹.

Ovennevnte gebyr mot oppgjørsbank kommer ikke til anvendelse dersom CAP overskrides som konsekvens av at oppgjørsgrunnlaget for NICS Netto rekalkuleres som følge av at en nivå 1 bank får status "Midlertidig Sperre".

⁶ Posisjonen i Morgenavregningen vil også omfatte de transaksjoner som ble tatt ut av Sluttavregningen dagen før.

⁷ Fastsatt 27.09.2012 av Bransjestyre betalingsformidling og infrastruktur i FNO Servicekontor, med ikrafttredelse 03.12.2012.

⁸ Flere "Overskredet CAP" i et og samme oppgjørsgn beregnes gebyrmessig som én hendelse.

⁹ Jf note 6

Innkrevning av gebyrene skjer gjennom belastning av oppgjørsbanken sammen med førstkommende faktura for transaksjonspriser fra NICS Drift.

11. Endringer i registeret

Alle meldinger som sendes mellom partene etter bestemmelser i dette punkt skal være skriftlig.

11.1 Etablering av ny nivå 2 bank i registeret

NICS Operatørkontor gir melding til NICS Drift når Operatørkontoret har godkjent ny nivå 2 bank for deltagelse i NICS. Slik godkjenning er ikke nødvendig om ny nivå 2 bank skyldes skifte av status fra nivå 1 bank.

Før NICS Drift registrerer ny nivå 2 bank i registeret skal nivå 2 bankens oppgjørsbank oppgi eller bekrefte opplysninger som er nødvendig for å sikre riktig oppgjør. Oppgjørsbanken skal oppgi til NICS Drift det avregningsdøgn oppgjørsbankens oppgjørsforpliktelse påbegynnes. Før nivå 2 bankens deltagelse kan iverksettes må oppgjørsbanken ha meldt inn CAP for ny underliggende bank til NICS Drift via NICS Online.

11.2 Nivå 2 banks skifte av oppgjørsbank

NICS Drifts registrering av nivå 2 banks skifte av oppgjørsbank skal skje på grunnlag av opplysning fra nivå 2 banken og ny oppgjørsbank. Ny oppgjørsbank skal overfor NICS Drift enten selv oppgi eller bekrefte opplysninger som er nødvendig for å sikre riktig oppgjør. Ny oppgjørsbank skal opplyse til NICS Drift det avregningsdøgn oppgjørsforpliktelse skal iverksettes. Videre skal ny oppgjørsbank via NICS Online melde inn den CAP som skal gjelde for ny underliggende bank.

NICS Drift kan avvise ønske om skifte av oppgjørsbank med virkning fra og med førstkommende døgnskille så fremt NICS Drift ikke har mottatt tilstrekkelig bekreftede opplysninger innen et tidspunkt som gjør det mulig å oppdatere registeret tidsnok til at endringen får effekt fra og med førstkommende avregningsdøgn.

11.3 Oppgjørsbanks melding om suspensjon av nivå 2 bank

Oppgjørsbank skal gi melding til NICS Drift og NICS Operatørkontor om suspensjon (opphør) av oppgjørsforpliktelse for en underliggende bank. Slik melding skal inneholde informasjon om hvorvidt underliggende bank er kjent med suspensjonen. I meldingen skal det også opplyses om oppgjørsbanken har informert Norges Bank (som konsesjonsmyndighet) om suspensjonen.

Suspensjon vil tre i kraft fra og med første avregningsdøgn. Dersom NICS Drift ikke mottar meldingen om suspensjon tidsnok til å rekke registrering i registeret med virkning fra og med første avregningsdøgn vil suspensjonen tre i kraft fra og med første avregningsdøgn etter at NICS Drift mottok meldingen.

Ved ikrafttredelse av suspensjonen skal NICS Drift sette suspendert nivå 2 banken i status "Midlertidig Sperret Nivå 2", jf punkt 9.3, fjerde avsnitt.

Dersom det i meldingen fra oppgjørsbanken etter første avsnitt ikke fremkommer at Norges Bank er informert skal NICS Operatørkontor kontakte Norges Bank som konsesjonsmyndighet¹⁰. Videre skal Operatørkontoret overfor suspendert nivå 2 bank følge den eskaleringsplan som er angitt i Regler for avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Clearing System (NICS), punktene 5.3 og 5.4.

11.4 Offentlig administrasjon i nivå 2 bank

Dersom en nivå 2 bank settes under Offentlig Administrasjon av Finansdepartementet skal NICS Operatørkontor instruere NICS Drift om å gi banken status "Offentlig Administrasjon". Nivå 2 banken er da ikke lenger deltager i NICS. NICS Drift skal på dette grunnlag avvise alle uoppgjorte transaksjoner til/fra banken, med unntak av BankAxept-transaksjoner som er legitime etter BankAxept-reglenes § 18.

11.5 Opphør av virksomhet i nivå 2 bank

Ved styrt avvikling av virksomhet i nivå 2 bank skal NICS Operatørkontor, sammen med nivå 2 banken og oppgjørsbanken, fastsette tidspunkt for opphør av nivå 2 bankens deltagelse i NICS.

11.6 Offentlig administrasjon i oppgjørsbank

Ved offentlig administrasjon i oppgjørsbank gjelder bestemmelsene i Regler for avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Clearing System (NICS), punkt 5.6.

12. Kontaktpunkter

Oppgjørsbanker skal meddele kontaktpunkter for sin oppgjørsfunksjon til NICS Operatørkontor og NICS Drift og løpende meddele endringer i disse kontaktpunktene. NICS Operatørkontor skal meddele oppgjørsbankene kontaktpunkter hos Operatørkontoret og hos NICS Drift.

13. Tilslutning til reglene

Alle oppgjørsbanker skal gi sin skriftlige tilslutning til disse regler til NICS Operatørkontor.

14. Endringer i reglene

Styret i NICS Operatørkontor kan, etter organisasjonsmessig behandling i FNO Servicekontor, foreta endringer i disse regler med tre måneders skriftlig varsel til oppgjørsbankene. Varslingstiden kan gjøres kortere dersom dette er nødvendig for å oppfylle pålegg fra Norges Bank (som konsesjonsmyndighet).

15. Ikrafttredelse og opphør av andre regler

Disse regler trer i kraft 03.09.2012.

Ved disse reglers ikrafttredelse opphører

- "Regler for forholdet mellom oppgjørsbanker for nivå 2 i masseoppgjøret og NICS" vedtatt av Bransjestyre bank og betalingsformidling i FNH 28.11.2000 og styret i Sparebankforeningen 30.11.2000.

---

¹⁰ jf lov om betalingssystemer § 2-8.

- "Rutiner for varsling og oppfølging av ekstremposisjoner i NICS" fastsatt 02.05.2006 av styret i NICS Operatørkontor.